

UDC 316.472.4-053.6:004.774]:028.5

doi: <https://doi.org/10.15330/clid.1.1.109-120>

СОЦІАЛЬНА МЕРЕЖА ТІКТОК – ЕФЕКТИВНА ПЛАТФОРМА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПІДЛІТКІВ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО МУЛЬТИПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ (НМТ)

SOCIAL NETWORK *TIKTOK* AS AN EFFECTIVE PLATFORM TO PREPARE TEENAGERS FOR THE NATIONAL MULTI-SUBJECT TEST

Олександра Ковальова

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2725-5356>

Abstract. The article explores the potential use of the social network *TikTok* as a platform for knowledge transmission and preparation for the National Multi-Subject Test (NMT) among high school students. Analysis of *TikTok* cases confirms that short video clips covering NMT curriculum materials in Ukrainian, mathematics, history, and other subjects are highly popular among teenagers. This is evidenced by the high engagement with the analyzed video content - in terms of views, likes, comments, and shares. Utilizing educational content for NMT preparation on *TikTok* can contribute to more effective student preparation. This is particularly achievable through the application of creative methods by educators, such as gamification of the learning process, utilization of audiovisual elements from teenage culture, and interactive material presentation formats. These methods enhance information retention, increase teenagers' interest in learning, and make the preparation process more engaging.

The study determines the content preferences of teenagers: they receive news through *Telegram* channels, watch videos about military equipment and weapons on *YouTube*, and use *TikTok* for educational content and entertainment. As for recreation, teenagers look for video game reviews on *YouTube* because there is little time left for independent play. Teenagers mostly find entertainment content on *TikTok*. Incorporating *TikTok* content and teaching approaches borrowed from this platform can also help reduce stress levels among test takers. The use of short video lessons allows students to acquire knowledge in a convenient and accessible format, making NMT preparation not only less stressful but also more effective and interesting for contemporary teenagers. Thus, social networks can become powerful tools in the education system if their potential is utilized to create interactive and engaging educational content.

Key words: social networks, social media, *TikTok* learning, NMT (National Multi-Subject Test), preparation for NMT, teenage education, innovations in education, effectiveness of learning, teenagers, adolescents.

ВСТУП

Інтернет став глобальним засобом інформації, який об'єднує маси людей та створює сприятливе середовище для співпраці та спілкування. Цей цифровий простір відкриває можливості для різноманітних форм комунікації:

міжособисті, публічні, індивідуальні та групові взаємодії. Дослідження в галузі соціології підтверджують, що інтерес до інтернет-простору зростає як у чисельному, так і у якісному аспектах: з'являється все більше користувачів у соціальних мережах, а тривалість користувацької активності в рази збільшується (Діброва, 2023).

Зв'язок сучасних підлітків із соціальними мережами стає все більш глибоким і незворотним. Цей зв'язок особливо зріс від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Війна суттєво загострила проблеми, що виникли під час пандемії COVID-19, коли були обмежені можливості офлайн-спілкування та повсякденність стала монотонною. Згідно з даними Всеукраїнського соціологічного дослідження "Підлітки та їхнє життя під час війни", підлітки вбачають в соціальних мережах засіб відволіктися від війни. Іншими словами, середовище соціальних мереж стало своєрідним засобом долання стресу. Це дослідження також детермінує і контенті уподобання підлітків: вони отримують новини через телеграм-канали, дивляться відео про військову техніку та зброю на ютуб, а для пізнавального контенту та розваг використовують тікток. Щодо відпочинку, підлітки шукають огляди відеоігр на ютуб, оскільки на самостійну гру залишається мало часу. Розважальний контент підлітки переважно знаходять на тікток (Клуб добродіїв, 2023).

Громадська організація із захисту дітей в інтернеті #stop_sexтинг демонструє тенденцію і у комунікаційних звичках підлітків. Третина респондентів-підлітків відчувають більшу легкість у вираженні власної особистості в онлайн-середовищі порівняно з офлайн-комунікацією. Від 16 до 29% опитаних підлітків стверджують, що їм легше виражати свої думки у віртуальному просторі, ніж у реальному житті (Освіторія, 2023а).

Це явище є цілком логічним, адже в онлайн комунікації зникають бар'єри відстані, географічні розмежування та соціальні відмінності. Сучасні підлітки можуть спілкуватися з особами різного культурного бекграунду, етнічною приналежністю та віком, оскільки кожен користувач інтернету має однакові можливості для виявлення своєї особистості та вираження себе (Діброва, 2023).

У сучасному дискурсі відзначається популярність освітнього контенту серед підлітків, який споживається через соціальні медіаплатформи. Найбільш поширеними формами такого контенту є відео на навчальні теми, короткі текстові рецензії на літературні твори, аудіокниги та їх фрагменти, а також лекції або вебінари на освітні теми. Дослідження показує, що значна частина підлітків розглядає можливість використання такого контенту як альтернативу традиційному навчанню. Ця тенденція свідчить про зростаючий інтерес до використання соціальних мереж для отримання освіти (Шмига & Ковальова, 2024).

Феномен соціальних мереж має двосторонню природу, де разом з позитивними вимірами наявні і потенційні ризики: порушення приватності, залежність від соціальних мереж, поширення дезінформації та кібербулінг.

Проте експерти наголошують, що соціальні мережі не є ані корисними, ані небезпечними самі по собі (Освіторія, 2023b). Неможливо однозначно визначити, який вплив соціальних мереж має переважно негативний чи позитивний характер на особистість підлітка, оскільки це залежить від ряду суб'єктивних та об'єктивних факторів (Діброва, 2023). На нашу думку, небезпека полягає не у соціальних мережах як таких, а у недбалості стосовно безпеки в онлайн-середовищі. Спроби відвернути підлітків від соціальних мереж є марними та неефективними. Більш конструктивним підходом є вивчення ефективного користування підлітками соціальними мережами, дотримуючись правил безпеки. Це особливо важливо на освітньому рівні, в школах. Важливість обумовлена концепцією впровадження медіаосвіти в Україні, яка визначає потребу в підлітковій медіаграмотності. Це включає вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, а також свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію (MediaSapiens, 2016).

Це дослідження присвячене вивченню, як соціальні мережі можуть сприяти розвитку навчальних можливостей підлітків.

Міжнародне дослідження якості освіти PISA-2022 вказало на нижчий, ніж у середньому по країнах ОЕСР, рівень сформованості математичної, читацької та природничо-наукової грамотності українських учнів. Також дослідження показало масштабні навчальні втрати порівняно з 2018 роком. Дані поточного та попереднього циклів PISA виявили проблеми, пов'язані із забезпеченням українських закладів освіти необхідними ресурсами, як матеріальними, так і людськими. Однак PISA послідовно доводить, що важливе значення мають не лише наявність ресурсів, але й стратегії їх розподілу (Бичко, Вакуленко, Лісова, Мазорчук, Терещенко, Раков & Горох, 2023).

Ми припускаємо, що одним із ресурсів, здатних покращити показники навчання підлітків, є соціальні мережі, оскільки вони є основним середовищем перебування підлітків. Дослідження вказують на ютуб та тікток як найпопулярніші платформи серед підліткової аудиторії

МЕТА І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета дослідження – з'ясування комунікаційних можливостей соціальної мережі тікток для реалізації освітніх завдань, зокрема підготовки підлітків до Національного мультипредметного тесту (НМТ). Ми припускаємо, що використання коротких навчальних відеороликів має потенціал сприяти більш ефективній підготовці учнів до НМТ. Оскільки завершення шкільного навчання та вступ до вищого навчального закладу є стратегічно важливими етапами для кожного учня, розуміння та оцінка того, як соціальні мережі можуть впливати на підготовку до цього тесту, є необхідним для подальшого удосконалення освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Методологія дослідження базувалася на проведенні медіамоніторингу, що передбачало аналіз доступного контенту в соціальній мережі тікток.

Моніторинг було проведено з березня по травень 2024 року. Основним пошуковим критерієм виступала аббревіатура “НМТ”, яка є ключовим показником інтересу учнів у період підготовки до вступу в українські вищі навчальні заклади. Медіамоніторинг здійснювався шляхом, типовим для цільової аудиторії – введенням ключових слів або тем у пошукове вікно соціальної мережі. Цей підхід до пошуку відповідного контенту є доступним і для учнів, і для педагогічного персоналу. Принцип відбору акаунтів базувався на виборі топових результатів після введення пошукового запиту в соціальній мережі тікток. Такі результати утворюються на основі алгоритмів самої платформи, які ґрунтуються на факторах активності користувачів, популярності відео, взаємодії з аудиторією тощо. Акаунти, які потрапляють у топ-список результатів пошуку, характеризуються найвищим рівнем залученості аудиторії: реакції (вподобайки, коментарі), збереження та поширення контенту. Такий відбір дозволяє вибирати контент, який найбільше зацікавлює користувачів та має високий рівень взаємодії з аудиторією, що сприяє об'єктивності та репрезентативності отриманих даних у дослідженні. Результати моніторингу були систематизовані та представлені у формі кейсів, які було вивчено та досліджено методом якісного кейс-стаді. Кейси включали аналіз активності акаунтів, виявлених шляхом пошукових запитів в соціальній мережі тікток.

РЕЗУЛЬТАТИ І ОБГОВОРЕННЯ

Використовувати соціальні мережі як майданчик для передачі знань – один із сучасних освітніх трендів. Наразі відомі ефективні практики використання соціальних мереж, таких як ютуб, інстаграм та телеграм, у навчальному процесі.

У науковому дискурсі вже активно обговорюється модель “*перевернутого класу*” (Бреза, 2023). “*Перевернутий клас*” є моделлю навчання, де виконання домашніх завдань передбачає самостійне освоєння учнем нового матеріалу. Це включає перегляд відеоуроків, читання навчальних матеріалів, огляд ілюстрацій, а також проходження тестів та виконання вправ для першого засвоєння теми (Шептур, 2021). Відомі практики використання соціальних мереж фейсбук, інстаграм, твіттер шкільними учнями для виконання домашніх завдань. Прикметно, експертна спільнота відзначає, що при перебуванні перед екраном монітора, а не перед аудиторією, сором'язливі учні демонструють більшу впевненість та активніше взаємодіють, що відображається на їхній бажаності залучатися до навчального процесу (Лімачко, 2022).

Інша група експертів висловлює свою думку про потенціал коротких відео в тікток для шкільного навчання. Наприклад, це може бути виконання завдань на платформі тікток, де учні працюють як індивідуально, так і у групах, щоб створити відеоконтент, що чітко відображає їх розуміння вивченої теми. Завдання розміщуються в закритій групі класу на тікток, де додатковою перевагою є можливість перегляду відео іншими учнями. Результати роботи

обговорюються під час занять або у коментарях під відео. У даному контексті тіток відкриває широкі можливості для використання як учнями, так і вчителями. Наприклад, створення вчителями коротких відео, яке сприяє кращому запам'ятовуванню інформації учнями і дозволяє їм переглядати її стільки разів, скільки необхідно (Шкільне життя, 2020).

У сучасній освітній практиці висловлюються пропозиції щодо використання *тіток-челенджів* у шкільному навчанні, особливо залучаючи платформу тіток як інструмент для активізації учнів та стимулювання їхньої творчості та активності. Челендж (з англ. «виклик») полягає у створенні відеороликів, де автори демонструють певні навички чи дії, а потім запрошують інших прийняти виклик і спробувати їх повторити. До прикладу, у контексті уроків української або зарубіжної літератури рекомендується організувати челендж з декламації улюбленого вірша поета, якого вивчають у навчальному курсі. Для предметів природничого циклу, таких як математика, фізика та хімія, можливо провести челендж, що демонструє практичну цінність теоретичних знань. На уроках географії чи історії можна організувати челендж із знання географічних назв або переосмислення історичних подій. У рамках уроків фізичної культури доречним є челендж з виконання фізичних вправ. Такий підхід стимулює учнів опановувати матеріал та креативно демонструвати свої знання. Це більш цікаво і практично, порівняно з традиційними методами оцінювання, такими як усне опитування, контрольні тести або виконання нормативів (Всеосвіта, 2021).

Наразі, в період завершення навчального року для учнів 10 та 11 класів, найбільш актуальною є підготовка до Національного мультипредметного тесту (НМТ). Оскільки завершення шкільного навчання вимагає визначення майбутнього навчального шляху, учні в цей період активно готуються до НМТ (Зовнішнє незалежне оцінювання — ЗНО — до повномасштабного російського вторгнення у 2022 році). Враховуючи, що результати цього тесту визначатимуть їхні можливості для вступу в університети на бакалаврат, питання підготовки до НМТ стає однією з найбільш актуальних та обговорюваних серед учнів, батьків та педагогічного колективу.

Кейс 1. “Рольова гра в підготовці до НМТ”

Акаунт @katya_znohub_ukr має 72 тисячі підписників, 526 відео та загалом 1,1 мільйона вподобайок. Він зосереджений на підготовці до НМТ з української мови та літератури. Відео акаунту містять розбір завдань, списки творів для тесту з літератури та вікторини з наголосів і фразеологізмів тощо. Авторка акаунту, викладачка Катерина, застосовує метод рольової гри, інсценуючи діалоги. У цих відео учень виконує завдання з української мови навмання, демонструючи стереотипи про двієчників, наприклад: “завдання на наголоси — це рандом” або “щоб здати добре НМТ, треба українську вчити з нуля”. Викладачка, відповідаючи учневі, роз’яснює правила та завдання, і разом вони приходять до правильної відповіді. Відео зазвичай завершуються фразами учня,

такими як: “Підпишуся, ти все про українську знаєш”; “З тобою українська легка, підпишуся”; “Підпишись, щоб не затупити на НМТ”. Загальна кількість підписників свідчить про корисність та популярність цього контенту серед тих, хто готується до НМТ.

Акаунт @kristina_znohub_math має 133,5 тисячі підписників, 630 відео та загалом 2,4 мільйона вподобайок. Цей акаунт спеціалізується на підготовці до НМТ з математики. Відео охоплюють такі теми, як “Розбір завдання НМТ з математики”, “Задача на прогресію”, “Задача на відсотки”, “Властивості степеней для НМТ”, та “Питання, у якому помиляється 90% учнів” тощо. Контент акаунту включає розбір конкретних завдань, вивчення властивостей математичних об'єктів, таких як прогресії та степені, вирішення типових задач на відсотки тощо. Крім того, обговорюються типові помилки, яких припускаються учні під час вирішення завдань, що є корисною інформацією для підготовки до НМТ з математики. Блогерка також використовує метод рольової гри, моделюючи ситуацію “вчитель-учень”, де учень не розуміє завдання, а вчитель пояснює його. Висока кількість підписників і вподобайок свідчить про популярність та ефективність цього контенту для підготовки до ЗНО з математики.

Відео у форматі рольової гри є інтерактивними. Інсценування діалогів між учнем та вчителем відтворює реалістичні ситуації, що трапляються під час вивчення матеріалу (перша спроба — помилка; друга спроба — успіх). Розбір типових помилок та пояснення правильних відповідей сприяють самостійності в навчанні.

Кейс 2. “Демократизація та гейміфікація навчання”

Тікток-акаунт @yanina_znohub_hist, який має 137 тисяч підписників та загальну кількість вподобайок у 1,7 мільйона, спеціалізується на підготовці до НМТ з історії України. Акаунт містить 548 відео, присвячених допомозі учням у підготовці до тестування. Відео охоплюють широкий спектр історичних подій, таких як Північна війна, Українська революція та російсько-українська війна, а також висвітлюють важливі історичні постаті, як Богдан Хмельницький, Петро Могила, Симон Петлюра тощо. Контент акаунту включає додаткові матеріали для підготовки, такі як дати історичних подій, що можуть бути на тесті, але не входять до офіційної програми, а також розбір можливих завдань на НМТ. Велика кількість підписників та вподобайок свідчить про популярність та корисність цього контенту серед абітурієнтів. Примітно, що авторка акаунту, викладачка Яніна, демонструє в своїх відео, що підготовка до НМТ з історії України може бути цікавою та доступною. Один з роликів інсценує діалог між вчителем та учнем, де учень легко відповідає на всі запитання щодо історичних дат та подій. Вчителька здивовано запитує, як учень все знає, адже він завжди “сидить в телефоні”. Учень відповідає, що вивчає матеріал зі шкільної програми на тікток. Яніна також використовує «рандомайзер» історичних персоналій, де за допомогою тікток-фільтра

випадково обирається особа з історії України. Викладачка коротко розповідає важливі для НМТ факти про обрану особу, перетворюючи процес навчання на розвагу. Іншим цікавим підходом є подача інформації про історичні події за одну хвилину. Наприклад, Яніна вичерпно розповідає про колективізацію, що може бути корисним під час підготовки до НМТ.

Кейс 3. “Математика мовою підлітків”

Тікток-акаунт @kevin_math_nmt належить викладачці, яка готує до НМТ з математики. На акаунт підписано 6 тисяч користувачів, він містить 247 відео, а сумарна кількість вподобайок складає 117,3 тисячі. Контент акаунту включає відео з назвами, як-от “Про дроби”, “Типовий тест НМТ з математики”, “НМТ на 200”, “Логарифм”, “Поширена помилка”, “Математика і Шрек”, “Помилка” та “Вчу фармити бали на параметрі”. Примітно, що мова викладу теоретичного матеріалу викладачки наближена до підліткового стилю спілкування. Прикладами відповідних лексем є “фармити бали” та “пасхалочка з геометрії на НМТ” (пасхалочка – це сленговий термін, означає навмисно приховані у фільмах або комп’ютерних іграх повідомлення, картинки, предмети, секретні локації або посилань до інших подій і творів; https://termin.in.ua/paskhalka/#google_vignette). Викладачка пояснює матеріал, використовуючи об’єкти з відеоігр, мультфільмів – підліткової поп-культури. Такий підхід, з огляду на відсутність помітної різниці у віці між викладачкою та її аудиторією сприяє спрощенню сприйняття матеріалу з математики, який стереотипно вважається надскладним. Прикметним є коментар користувача @vladikpro під відео викладачки: “Був би відмінником мабуть с таким вчителем, а ні як у нас старухи всі”. Така реакція аудиторії підтверджує потенційну ефективність такого підходу до викладання, визнавши його позитивний вплив на навчання та розуміння матеріалу.

Кейс 4. “Історичний реп”

Тікток-акаунт @illia.turbozno.history має 70 тисяч підписників, 1466 відео та сумарну кількість вподобайок у 3,2 мільйона. Викладач Ілля Літун відомий своєю унікальною подачею історичного матеріалу козацької доби у форматі репу. Він аранжував історичний фактаж музично і розповів його у реп-манері. Інтро до його композиції звучить так: “Реп, де ви легко зможете вивчити всю історію козацької доби”. Лише протягом одного місяця відео набрало 30 тисяч переглядів. Коментарі користувачів підкреслюють ефективність такого підходу до викладу історичного матеріалу через музичну композицію, зазначаючи: “Як раз для тих, хто плутається у козацьких часах. Тепер ми знаємо, який трек 24/7 будуть слухати всі абітурієнти”; “Легендарний реп, напам’ять”; “Це дуже допоможе в підготовці, дякую!”. Цей формат викладання історії є інноваційним, оскільки привертає увагу підліткової аудиторії та сприяє кращому запам’ятовуванню історичних фактів та подій.

Кейс 5. “Злиті завдання”

Тікток-акаунт @nmt_onlineee має 7600 підписників, 22 відео та загальну кількість вподобайок у 98 тисяч. Контент цього акаунту представлений у вигляді завдань з реальних тестів НМТ, які були незаконно оприлюднені. Акаунт складається з каруселей ілюстрацій. Перша ілюстрація містить типовий текст для цього акаунту, наприклад: “Злили завдання НМТ 20.06.2024 МАТЕМАТИКА”; “10 червня. Злиті завдання НМТ МАТЕМАТИКА”; “Злите НМТ 2024 ІСТОРІЯ УКРАЇНИ 5 червня 1 зміна”. Далі в каруселі знаходяться три ілюстрації, що містять три завдання зі “злитого тесту”. Ми не заохочуємо довіру до неофіційних джерел інформації, включаючи незаконно оприлюднені завдання. Однак тут можна побачити певну користь у додатковій практиці для абітурієнтів при підготовці до НМТ. Лексема “злитий” є емоційно забарвленою і може служити додатковою мотивацією для підготовки, викликаючи підвищену зацікавленість абітурієнтів. Використання таких завдань сприяє кращому розумінню формату тесту та типових завдань, що можуть з'явитися на офіційному тестуванні. Таким чином, неофіційні джерела можуть допомогти студентам у підготовці, якщо їх використовувати обережно і відповідально.

Тікток-акаунт @nmt_online має 9 тисяч підписників, 48 відео та загальну кількість вподобайок у 105 тисяч. Контент цього акаунту також базується на політиці “злитих завдань”. Важливо відзначити, що окрім “злитих завдань”, акаунт містить значну кількість довідкової інформації. Наприклад, він надає відомості про наявність камер відеоспостереження в аудиторіях, де складатимуть тести. Особливо цікавою є збірка ресурсів для підготовки до НМТ, які представлені на акаунті. До них належать: телеграм-бот, який щодня публікує 20 нових тестів НМТ; тести ЗНО минулих років; інформаційний ресурс у телеграмі, що містить все про НМТ і вступ до університету; ютуб-канал для підготовки з української мови. Крім того, акаунт містить відеоуроки української мови від Олександра Авраменка, які також можуть стати в пригоді при підготовці до НМТ. Ці ресурси зосереджені в соціальних мережах і є надзвичайно корисними для самостійної підготовки.

ВИСНОВКИ

Проведене кейс-стаді п'яти кейсів із платформи тікток засвідчило, що короткі ролики про підготовку до НМТ є помітним явищем у шкільному навчанні підлітків. Короткі ролики популяризують підготовку до тесту для вступу в університет, подаючи матеріал у сучасній, зрозумілій формі. Як соціальна мережа, тікток стимулює діалог і дискусію — проаналізовані кейси мають високий рівень залученості, що включає тисячі переглядів, реакцій та поширень.

Кейси засвідчують, що самостійне навчання та підготовка до НМТ за допомогою тіток є активною практикою серед підлітків. Контент з української мови, історії та математики успішно конкурує з іншими, розважальними форматами контенту. Це спонукає до впровадження сучасних, креативних способів викладання навчального матеріалу та більшого залучення підлітків.

Серед можливих підходів до навчання варто виділити використання лексики, зрозумілої підліткам, застосування аудіовізуальних елементів при викладанні теорії (зокрема, коротких тіток відео), а також гейміфікацію матеріалу. Ці формати сприяють ефективнішому запам'ятовуванню інформації завдяки інтерактивним формам.

Кейси також виявили, що підготовка до НМТ сприймається як надскладне завдання. Тому, реалізуючи політику навчання з використанням потенціалу соціальних мереж, ми можемо потенційно знизити рівень стресу і тривоги серед абітурієнтів. Соціальні мережі можуть стати потужним інструментом у системі освіти, якщо використовувати їх можливості для створення інтерактивного та залучаючого контенту. Таким чином, підготовка до НМТ може стати не лише менш стресовою, але й більш ефективною та цікавою для сучасних підлітків.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

- Бичко Г., Вакулєнко Т., Лісова Т., Мазорчук М., Терещенко В., Раков С., Горох В. та ін. (2023). PISA-2022: основні результати та висновки. Що знають і вміють української 15-річні підлітки (за ред. В. Терещенка та І. Клименко). *Український центр оцінювання якості освіти*. https://osvita.ua/doc/files/news/907/90712/PISA-2022_Nacionalnij_zvit_korotkij.pdf
- Бреза І. (2023). Уроки в YouTube, Instagram та Telegram: як вчителі зацікавлюють дітей навчанням через соціальні мережі. *Нова українська школа*. <https://nus.org.ua/articles/uroky-v-youtube-instagram-ta-telegram-yak-vchyteli-zatsikavlyuyut-ditej-navchanniam-cherez-sotsialni-merezhi/>
- Всеосвіта. (2021). Челендж у ТікТок: ідеї, як мотивувати школярів до навчання. *Всеосвіта*. <https://vseosvita.ua/c/pedagogy/post/45525>
- Діброва, О. (2023). Особливості спілкування підлітків у соціальних мережах. *Наукові інновації та передові технології*, (12) 26, 572 – 583. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12\(26\)-572-583](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12(26)-572-583)
- Клуб Добродіїв. (2023). Всеукраїнське соціологічне дослідження “Підлітки та їхнє життя під час війни. Настрої, цінності, майбутнє”. *Клуб Добродіїв*. <https://dobrodiy.club/projects/research/>
- Лімачко, В. (2022). Соціальні мережі: виклик для сучасного учителя чи метод ефективного навчання (на прикладі застосування на уроках географії). *На урок*. <https://naurok.com.ua/socialni-merezhi-viklik-dlya-suchasnogo-uchitelya-chi-metod-efektivnogo-navchannya-na-prikladi-zastosuvannya-na-urokah-geografi-290407.html>
- Освіторія. (2023а). Соцмережі і діти: переваги, ризики та як залишатися в безпеці. *Освіторія*. <https://osvitoria.media/opinions/sotsmerezhi-ta-dity-perevagy-ryzyky-ta-yak-zalyshatysya-v-bezpetsi/>
- Освіторія. (2023б). Що більше часу в соцмережах, то більший ризик депресії у підлітків: результати дослідження. *Освіторія*. <https://osvitoria.media/opinions/shho-bilshe-chasu-v-sotsmerezhah-to-bilshyj-ryzyk-depresi-yi-u-pidlitkiv-rezultaty-doslidzhennya/>

- Шептур, Г. (2021). “Перевернутий клас”: переваги та складнощі реалізації. *На урок*. <https://naurok.com.ua/stattya-perevernutiy-klass-perevagi-ta-skladnoschi-realizaci-225491.html>
- Шкільне життя. (2020). Онлайн-навчання: Як застосовувати TikTok у школі? *Шкільне життя*. <https://www.schoolife.org.ua/onlajn-navchannya-yak-zastosovuvaty-tiktok-u-shkoli/>
- Шмига, Ю., & Ковальова, О. (2024). Читацькі звички підлітків у соціальних мережах: результати опитування. *Scientific Collection “InterConf+”*, 44 (197), 242 – 250. <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.04.2024.024>
- MediaSapiens. (2016). Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). *MediaSapiens*. <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzheniya-mediaosvity-v-ukraini-nova-redaktsiya/>
- PRO Ідеї. (2023). Нове дослідження показує, що YouTube очолює найкращі соцмережі серед підлітків у 2024. *PRO Ідеї*. <https://www.proidei.com/youtube-teens-1312/>

REFERENCES

- Bychko H., Vakulenko T., Lisova T., Mazorchuk M., Tereshchenko V., Rakov S., Horokh V. ta in. (2023). PISA-2022: osnovni rezultaty ta vysnovky. Shcho znaiut i vmiiut ukraïnskoi 15-richni pidlitky [PISA-2022: main results and conclusions. What Ukrainian 15-year-olds know and can do]. V. Tereshchenka & I. Klymenko (Eds). *Ukrainian center for educational quality assessment*. https://osvita.ua/doc/files/news/907/90712/PISA-2022_Nacionalnij_zvit_korotkij.pdf [in Ukrainian].
- Breza I. (2023). Uroky v YouTube, Instagram ta Telegram: yak vchyteli zatsikavliuut ditei navchanniam cherez sotsialni merezhi [Lessons on YouTube, Instagram and Telegram: How teachers engage children in learning through social media]. *New Ukrainian school*. <https://nus.org.ua/articles/uroky-v-youtube-instagram-ta-telegram-yak-vchyteli-zatsikavlyuyut-ditej-navchanniam-cherez-sotsialni-merezhi/> [in Ukrainian].
- Vseosvita. (2021). Chelendzh u TikTok: idei, yak motyvuvaty shkolariv do navchannia [Challenge in TikTok: ideas on how to motivate schoolchildren to study]. *Vseosvita*. <https://vseosvita.ua/c/pedagogy/post/45525> [in Ukrainian].
- Dibrova, O. (2023). Features of communication of teenagers in social networks. *Scientific innovations and advanced technologies*, (12) 26, 572 – 583. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12\(26\)-572-583](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12(26)-572-583) [in Ukrainian].
- Klub Dobrodiiv. (2023). Vseukraïnske sotsiologichne doslidzhennia “Pidlitky ta yikhnie zhyttia pid chas viiny. Nastroi, tsinnosti, maibutnie” [All-Ukrainian sociological study “Teenagers and their life during the war. Moods, values, future”]. *Klub Dobrodiiv*. <https://dobrodiy.club/projects/research/> [in Ukrainian].
- Limachko, V. (2022). Sotsialni merezhi: vyklyk dlia suchasnoho uchytelia chy metod efektyvnoho navchannia (na prykladi zastosuvannia na urokakh heohrafii) [Social networks: a challenge for a modern teacher or a method of effective teaching (on the example of application in geography lessons)]. *Na урок*. <https://naurok.com.ua/socialni-merezhi-viklik-dlya-suchasnogo-uchytelya-chi-metod-efektivnogo-navchannya-na-prikladi-zastosuvannya-na-urokah-geografi-290407.html> [in Ukrainian].
- Osvitoriia. (2023a). Sotsmerezhi i dity: perevahy, ryzyky ta yak zalyshatysia v bezpetsi [Social media and children: benefits, risks and how to stay safe]. *Osvitoriia*. <https://osvitoria.media/opinions/sotsmerezhi-ta-dity-perevagy-ryzyky-ta-yak-zalyshatysya-v-bezpetsi/> [in Ukrainian].
- Osvitoriia. (2023b). Shcho bilshe chasu v sotsmerezkhakh, to bilshyi ryzyk depresii u pidlitkiv: rezultaty doslidzhennia [The more time spent on social networks, the greater the risk of depression in adolescents: study results]. *Osvitoriia*. <https://osvitoria.media/opinions/shho->

[bilshe-chasu-v-sotsmerezah-to-bilshyj-ryzyk-depresiui-u-pidlitkiv-rezultaty-doslidzhennya/](#)
[in Ukrainian].

Sheptur, H. (2021). "Perevernutyi klass": perevahy ta skladnoshchi realizatsii ["Inverted classroom": advantages and difficulties of implementation]. *Na urok*. <https://naurok.com.ua/stattya-perevernutiy-klass-perevagi-ta-skladnoschi-realizaci-225491.html> [in Ukrainian].

Shkilne zhyttia. (2020). Onlain-navchannia: Yak zastosovuvaty TikTok u shkoli? Shkilne zhyttia [Online learning: How to use TikTok in school?]. *Shkilne zhyttia* [School life]. <https://www.schoolife.org.ua/onlajn-navchannya-yak-zastosovuvaty-tiktok-u-shkoli/> [in Ukrainian].

Shmyha, Yu., & Kovalova, O. (2024). Chytatski zvychky pidlitkiv u sotsialnykh merezhakh: rezultaty opytuvannia [Reading habits of teenagers in social networks: survey results]. *Scientific Collection "InterConf+",* 44 (197), 242 – 250. <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.04.2024.024> [in Ukrainian].

MediaSapiens. (2016). Kontsepsiia vprovadzhennia mediaosvity v Ukraini (nova redaktsiia) [Concept of implementation of media education in Ukraine (new edition)]. *MediaSapiens*. <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontsepsiya-vprovadzhennya-mediaosvity-v-ukraini-nova-redaktsiya/> [in Ukrainian].

Rro Idei. (2023). Nove doslidzhennia pokazuie, shcho YouTube ocholiuie naikrashchi sotsmerezhi sered pidlitkiv u 2024 [A new study shows that YouTube leads the best social networks among teenagers in 2024]. *Rro Idei*. <https://www.proidei.com/youtube-teens-1312/> [in Ukrainian].

Oleksandra Kovalova, a graduate student at the Department of Publishing and Editing, Educational and Scientific Institute of Journalism, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2725-5356>
oleksandra.kovalova@knu.ua

Ковальова, О. (2024). Соціальна мережа тіток – ефективна платформа для підготовки підлітків до національного мультипредметного тесту (НМТ). *Дитяча література: інтердисциплінарний дискурс*, 1 (1), 109 – 120.

Стаття досліджує потенціал використання соціальної мережі тіток як середовища для передачі знань та підготовки до Національного мультипредметного тесту (НМТ) для учнів старших класів. Аналіз кейсів з тіток підтверджує, що короткі відеоролики з матеріалами за програмою НМТ з української мови, математики, історії та інших предметів користуються високим попитом серед підлітків. Це підтверджується високою залученістю аналізованого відеоконтенту - кількістю переглядів, вподобайок, коментарів та поширень. Використання навчального контенту з підготовки до НМТ на тіток може сприяти більш ефективній підготовці учнів. Особливо це можливо завдяки застосуванню педагогами креативних методів, таких як гейміфікація навчального процесу, використання аудіовізуальних елементів з підліткової культури та інтерактивних форм подачі матеріалу. Ці методи сприяють кращому запам'ятовуванню інформації, підвищують зацікавленість підлітків у навчанні та роблять процес підготовки більш привабливим.

Дослідження також детермінує і контентні уподобання підлітків: вони отримують новини через телеграм-канали, дивляться відео про військову техніку та зброю на ютуб, а для пізнавального контенту та розваг використовують тіток. Щодо відпочинку, підлітки шукають огляди відеоігор на ютуб, оскільки на самостійну гру залишається мало часу. Розважальний контент підлітки переважно знаходять на тіток. Використання тіток-контенту та підходів до навчання, запозичених з цієї платформи, може також допомогти знизити рівень стресу серед абітурієнтів. Застосування коротких відеоуроків дозволяє учням

отримувати знання в зручній і доступній формі, що робить підготовку до НМТ не лише менш стресовою, але й більш ефективною та цікавою для сучасних підлітків. Таким чином, соціальні мережі можуть стати потужним інструментом у системі освіти, якщо використовувати їх потенціал для створення інтерактивного та мотивуючого навчального контенту.

Ключові слова: соціальні мережі, тікток-навчання, НМТ, національний мультипредметний тест, підготовка до НМТ, навчання підлітків, інновації в освіті, ефективність навчання, підлітки.

Kovalova, O. (2024). Social Network *Tiktok* as an Effective Platform to Prepare Teenagers for the National Multi-Subject Test. *Children's literature: interdisciplinary discourse*, 1 (1), 109 – 120.

Received: Mart 03, 2024; **Accepted:** June 15, 2024.